

დარცვის უფლება

საქართველო

ლიტერატურული საქართველო * LITERATURULI SAQARTVELO * ЛИТЕРАТУРУЛИ САКАРТВЕЛО

20 აპილი 2022 წ. №10 (4045) გამოცემის 91-ე ვერსია ვასი 1 ლარი

Слава Україні! Героям слава!

ევროპა უდე
დაცვას ევროპა

ვლადიმირ სორინი

გერმანულმა გაზეთმა „ზოდდოჩე ცაიტუნგ“
გამოაქვეყნა ცნობილი რუსი მწერლის, რუსული
პოსტმოდერნიზმის საუკეთესო ნარმომადგენ-

ლის, „ნორმას“, ოპრიჩინიკის დღისა“ და სხვა
გახმაურებული რომანების ავტორის, ვლადიმირ
სორინის სტატია სათაურით „ჩვენი ომი“. სო-
რინი ასაბუთებს, თუ რატომ უნდა დაეხმაროს
ევროპა უკრაინას გამარჯვებაში.

„რუსეთის პრეზიდენტი ჭკუიდან შეიშალა?
შეიძლება თქვენ ეს გვერდი, მაგრამ მისი მიმდე-
ვრები ასე არ ფიქრობენ. ევროპაში ყველამ უნდა
იცოდეს, რომ ეს თითოეულ ჩვენგანს ეხება“. –
ნერს ავტორი.

ვლადიმირ სორინი სტატიას იწყებს მცირე,
მაგრამ შთაბეჭდავი ისტორიული რემარკით,
კერძოდ, დასავლელ მეითხველს უხსნის ივანე
მრისხანის მმართველობის არსს, თუ როგორ
დამყარდა ჯერ კიდევ მე-16 საუკუნეში აბსო-
ლუტური მონარქია. პუტინი და მისი მთავრო-
ბა ნარმატებით განაგრძობენ ივანე მრისხანეს
ტრადიციებს.

„ომი უკრაინასთან, ერთი შეხედვით, სრული
სიგიყენა. ჩვენ კველას ასე გვგონია. მაგრამ პუ-
ტინი და მისი ქვეშევრდომები ასე არ ფიქრობენ.
პუტინი, თავისი ქუთი, ემება კიევის რუსეთის
თანამედროვე ვარიანტს. მისი ნარმოდებით,
დასავლეთზე ორიენტირებული უკრაინა საშიშია
რუსეთისვის – მისი თათარ-მონლოლური და
ბიზანტიური მემკვიდრეობისათვის. და ყველაზე
საშინელი, პუტინის გაებით, არის ის, რომ თი-

► დასასრული. ვე-2 ვა.

თაგიბეგი: ვახა
და თავისეალა

ნინო დარგაისალი-სორინი

დაგიუტი

თავი ნინა

83.6-7

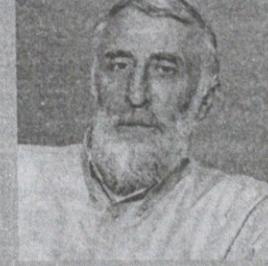
ახალი
ლაპსერი

თავი ჩალაშვილი

83.8

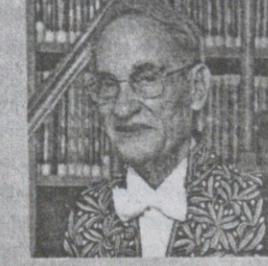
დირსაგითა და
ზეართებით!

თავაზ ჯოლოვა

83.10

შარების
მითოლოგიკა

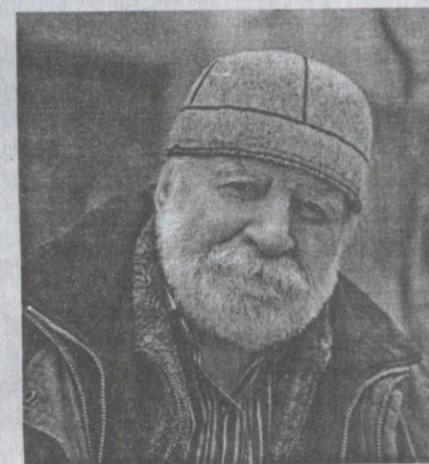

აირ გრენელი

83.11

გურამ პეტრიაშვილი – 80

ერთგულების
ფილოსოფობი

მისი ხასიათი ყველაზე კარგად საქარ-
თველოს გარეთ, უკრაინაში გაიგეს. ასე
მოხდა. ასე უნდა მომხდარიყო. ასეთია
მისი ცხოვრების დიალექტიკა. იოლი არ
ყოფილა მეზღაპრის ბედი, თუ ის მართლა
მეზღაპრება.

უკრაინელია მხატვარმა, ვერა კრუტი-
ლინამ დახატა მისი პორტრეტი წლების
ნინათ. ეს არის სულის პორტრეტი, სუ-
ლისეკეტების გახსნა, იდეის გადმოცემა.
ეს ხმა ის მოგზაური ბრძენია, რომელიც
გერმანულ რომანტიკულ ზღაპარში გვხვ-
დება ხოლმე: თეორი ნეკრ-ულვაშით, სამ-
გზავრო მოსასამით, გამჭოლი მზერითა
და გალოპრილი ჯოხით... ყოველი ზღა-
პარი, ყოველი ლექსი, ყოველი სიტყვა
არმალანვით მოაქვა, ტოვებს და მიდის,
გზას განაგრძოს. ხმამაღლა არ ამბობს,
მაგრამ აშეარად იგრძნობა ფარული მო-
ტიკი ამ მსვლელობისა – სიყვარული,
როგორც სწრაფვა მთლიანობისკენ, სის-
რულისკენ, ბოლოვადობისკენ, სადაც შეი-
ძლება პოვო მთავართა შორის მთავარი
და აუცილებელი – საკუთარი თავი. არის
მის მსვლელობაში რაღაც სხვაგარიც
– ბავშვური, წრფელი, პირველქმნილი
საგნებისა და სიტყვების კავშირს ეძებს
მიამიტური უშუალობით.

გურამ პეტრიაშვილი – ბედისაგან
დევნილი თუ ბედს ადევნებული რომან-
ტიკისი, რომელიც ყოველთვის აქა დგას
და სხვაგარად არ ძალის...

დაიბადა 1942 წლის 16 მაისს სოფელ
დიდ ლილოში. 1958-1964 წლებში სწა-
ვლიბდა თბილისის უნივერსიტეტის მექა-
ნიკა-მათემატიკის ფაკულტეტზე. მუშაობ-
და გამოთვლით ცენტრში, ინსტიტუტში,
სკოლებში – მათემატიკის მასწავლებლად.
1974-1979 წლებში სწავლიბდა თბილისის
თეატრალური ინსტიტუტის კინოსარე-

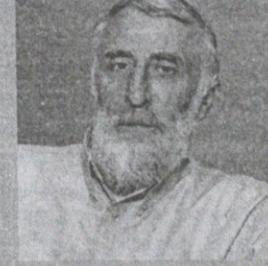
ჟისორო ფაკულტეტზე. 1988 წლიდან
ჩაება ეროვნულ-განმათავისუფლებელ
მოძრაობაში. 1990 წლის ოქტომბერში
ზეიდ გამსახურდას საარჩევნო ბლოკ „მრგვალი მაგიდა თავისუფალი საქარ-
თველოს“. სიით გახდა უზენაესი საბჭოს
ნეკრი. 1992 წლის ზეიდ გამსახურდამ
დანაშანა თავის სრულუფლებით და საგნ-
გებო ელჩად უკრაინაში, სადაც, საქარ-
თველოს ეროვნული მთავრობის დამხობის
შემდეგ, ოცი ნელი ცხოვრობდა. სამშო-
ბლობში დაბრუნდა 2012 წელს.

პირველი ლექსი გამოაქვეყნა 1963
წელს, პირველი ზღაპარი – 1970 წელს,
პირველი ნახატი ფილმი – 1976 წელს.
მისი ზღაპრები თარგმნილია ინგლისურ,
უკრაინულ, გერმანულ, იტალიურ, იაპო-
ნურ, რუსულ, ესტონურ, ლიტვურ, ლა-
ტვიურ, ბულგარულ, სლოვაკურ, ებრაულ
ენებზე.

გურამ პეტრიაშვილი გამოაქვეყნა 1963
წელს, პირველი ზღაპარი – 1970 წელს,
პირველი ნახატი ფილმი – 1976 წელს.
მისი ზღაპრები თარგმნილია ინგლისურ,
უკრაინულ, გერმანულ, იტალიურ, იაპო-
ნურ, რუსულ, ესტონურ, ლიტვურ, ლა-
ტვიურ, ბულგარულ, სლოვაკურ, ებრაულ
ენებზე.

გურამ პეტრიაშვილის რომანტიკული
მეზღაპრის მსგავსად, ბედმა ტრადიციულ
ფასეულობათა დამცველის ფუნქცია დაა-
კისრა და ისიც ერთგულად ასრულებს
მოვალეობას. თავს არ ძალატობს, პრინ-
ციპებს არ იმობს, ისევ ძევე მოტივს
მდერის: „კაცი მტკიცედ უნდა იდგას და
არ იყიდებოდეს“. ეს მისი მრნაში იყო და
არის. სხვაგარად არც შეიძლება, რადგან
ეს არის ერთგულების ფილოსოფიაც და
პრაქტიკაც.

დირსაგითა და
ზეართებით!

თავაზ ჯოლოვა

83.9

შარების
მითოლოგიკა

აირ გრენელი

83.11

ნინო ლარებაუსელი სტრონი

ევროპა თუ აზია, აღმოსავლეთი თუ და-
სავლეთი, დაპირისპირება თუ სინთეზი...

ამ საკითხების შესახებ ქართულ ლიტერატურაში საუკუნეზე მეტია, უკვე იმდენი დაინტერა, რომ ახალს ადამიანი ვეღარაფერს იყენის. ჩავთვალოთ, რომ ყველას ყველაფერი მეტნაკლებად, ისედაც გვასხვეს.

უურნალი „ცისფერი ყანები“ (1916) რომ
აღმოსავლურ-დასავლურ ლიტერატურულ მო-
ნაპოვართა სინოზზირგბას ესწრავოდა და
ახალი ქართული ხელოვნების დაბადების ნინა-
პირობად სწორედ ეს მიაჩნდა, მგონი, ეს უკვე
სასეოლო პროგრამიდანაა. ყოველ შემთხვევაში,

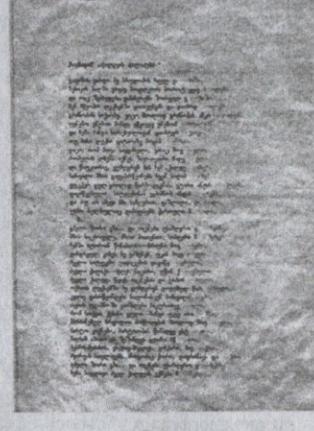
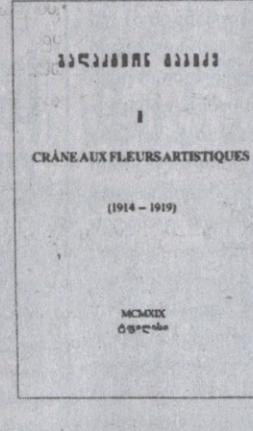
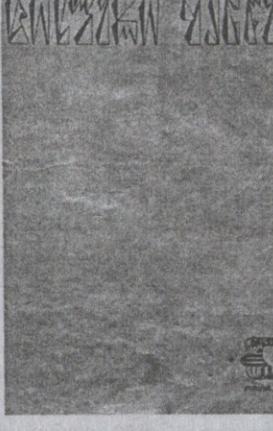
თვისიაც (გავიხსენოთ გ. ლეონიძე), ედგარ პოს პოემა „ტამერლანიძა“ დაწყებული, უცხოური და შემდგომ რუსული ლიტერატურის კვალად, თემურ ლენგის სახელს როგორ ნარმისოთქვამს ლექსში „როგორც ხმალი, ძმები, ტამერლანისა, სიყვარული ისე დამჯახებია“).

ნამით შეტაებებამ, სხვა რა ვოქვა ამაზე,
 ბროლს თითქოს უუცრად შიგ გაუარაო.
 არც კი ემჩეროდა ნაბზარი პატარა,
 დღითიდელე გა ზრდილა, ყოფილა რა მალი,
 ნეტავი წრიულად რამ შემოატარა,
 ნაპრალად ქცეულა იგი იდუმალი.
 თურმე განსაცდელი აქ რაოდენია,

უნეალოდ დამტკარა მშვენება ამდარი.
ვაზა ამომშროლა, სითხე დასდენია.
ნუ მიეკარები, თავისით გამტყდარა.
როცა შეგვეხება ხელი სანუკარი,
საესე სიყვარულით - გული იძზარება,
ჭრილობა პატარა, თითქოს უჩინარი,
ღრმავდება და გვიჭირს ამ გულით ტარება.

„ხავილებს“ ვუნდოდებთ „მრავალ სახელმწიფო ქადაგზე“ დება „Cran Aux fleurs au festivaliennes“ – „თუ იმისა ქალა არ ტისტული ყვავილებით“ (ჩატვირტული – ჩემი აზრით, შემაცვალით, უკლივნებელი) ან „ხელოვნების მიერს“, არამედ „ხელოვნურს“, ან ორივეს ერთად და იქნებ კიდევ რაღაც სხვა-საც.... ანუ ინტეგრირებულ სიახლეს, როგორც გალაკტიკონს სწეროდა, სიმბოლისტურ სახეთა, კონცეპტთა თუ სინტაგმათა შექმნისას და იგი მიემართება გორეთს „ფაუსტს“, საღაც ერთ სცენაში, ქალების სიმღერაში ნათქვამა: „ხე-ლოვნური ყვავილები ნამდვილს სკობია, რადგან არასოდეს დაჭიხება“. ანუ ამ სათურეში საუბა-რია კვდომის შეუძლებლობაზე, უკვდავებაზე, მარადისიაზე, ხოლო თავის ქალა – (გაიხისე-ნით ტრაგიკული „ხელმისავისებრინიანი ჰამლე-ტიც, „ჰამლეტის ქარიც“) უკვე სიკვდილგადა-

შეგიძლები: 35% და თავისეალური

“გუგლში” ცოტა როდი დევს საჩვენებელი გაქ-
ვეთილების გეგმები და ვიდეოები, რომელიც
სკოლაში სწავლებისთვის „ცისფერყანწელთა“
ლიტერატურულ მეტკიდრეობას სწორედ ამ
კუთხით აშექებს. დარჩა კი აյ რამე სათქ-
მელი? – გავითქმირებდი უმაღლ თავადვე, ამ
ნერილის ავტორი კი არა, მეითხველი რომ ვკო-
დოლყავთ და მაინც! მნიდა, ტიციან ტაბაძის
უცნობილესი ლექსის დასაწყისი გავიხსენოთ
უკრნალ „ცისფერი ყანწელდან“:

გაფუზის ვარდი მე პრეზიდენტის ჩავდე ვაზაში,
ბესიერის ბაღში ვრგავ ბოლდერის ბორიტი ყვავე-
ლებს. ძირითადად ეს ტაქტები მოჰყავს ყველას
მაგალითად ევროსაზეური მიმართუებებს შესახებ
მსჯელობისას. რას ამბობს პოეტი ხომ დიდ
გამოცანას არ წარმოადგენს: გაფუზი / ხავიზი /
ჰაფუზი შირზელი - ყურანის ზეპირად მცოდ-
ნე, მეთოთხმეტე საკუუნეშ მოღვაწე საარსი
პოეტია, რომლის შემოქმედებაც სპარსული
კლასიკური ლიტერატურის მნიშვნელობადაა მიჩნეული.
გოეთეს „დასავლურ-აღმოსავლური დივანის“
ნაალობით, ევროპულმა ლიტერატურამ აზოუ-
რის დარად, შეითვისა მისი ლირიკის თემები და
მოტივები, მათგან ყველაზე პოულარული მაიცც
ვარდ ჟულიუსიანია”, რომელიც საყოველთავად
მოარეულ თემად იქცა (გავისხსნოთ თავად გოე-
თეს „ველური ვარდი“, ოსკარ უაილდის ზღაპარი
„ვარდი და ბულბული“, მანდელშტამის „გაფუზის
ვარდი“) (სომხეთშე), ქართული პოეტური ტრა-
დიციაც ხომ არაერთ ნიმუშს შეიცავს ამ თემის
დამტებავებისა (თემიზურაზ I - ის „ვარდბულბუ-
ლიანი“, ბესიკ გაბაშვილის „სტვენს ბულბუ-
ლი“ და სხვა არაერთი ლექსი, ყრმა ნიკოლოზ
ბარათაშვილის „ბულბული“ ვარდიზე“ და ა.შ.).

მოკლედ, საყველთაო ნარმოდეგნის გათვალისწინებით რომ ვთქვათ და არ ჩავუდრმავდეთ მის შესახებ არსებულ მისტიკურსა თუ ოკულტისტურ კონცეფციებს, ვარდა — არის სიმბოლო მშენიერი ქალისა, რომელიც დაცულია ეკლეპით, ხოლო ბულბული — მგოსანია, ტრუბადურია მასზე გამიჯნურებული, რომელიც ზოგ ვერსიში ამ სიყვარულს ენირება. შეენირება კი ამ ტრადიციით, ნარმავალია, რადგან ვარდი — მინიკრისა, ცოცხალთა დარად, ჭერბადია. ამ ზოგადი კონტექსტის გათვალისწინებით, შეიძლება ითქვას, რომ ქართველისხვის „გაფიზის ვარდი“ უფრო სხვა რმება, ვიდრე მაგალითად, რუსისთვის, რადგან მისი თემა — ოდითგანვე, საუკუნეთა მანძილზე, ლიტერატურულად გვაქვს ათვისებულ-დამუშავებული, უკვე საკუთარი, საუკუნოვანი პოეტური ტრადიციის ნაწილად აღვიტვამთ.

ରାତ୍ରିମ ଗାୟିଠି ଦା ଅରା - କେବେଳି? ଯେ
ସାହେଲତା: ଅନ୍ତରୂପନୀମତା, ତୁମନୀମତା ଦା
ଅ.ଶ ଗାସିବାନାଇର୍ବେଳି, „ଗାୟିକ୍ରୋଷ୍ରେବେଳି“ (ଦା ଅରା
- ଗାୟିକ୍ରୋଷ୍ରେବେଳି) ସାଧାରଣୀଏ କ୍ରେର୍ବା କ୍ରିସ୍ତ୍ୟାନ୍ତିକର୍ମ
ଯାନ୍ତିକର୍ମତାବ୍ୟୋଵିଳି ଦା ମାତ୍ର ପ୍ରେର୍ଜନ୍ତିର୍ବେଳି

დათ, რომ რუსთაველი უფრო თანამედროვე
იყო, ვიდრე სიმრავლე მათი თანამედროვე
ავტორებისა; ასევე ამბობდნენ, რომ ბესიკ
გაბაშვილის – აზით ნასაზრდოები ამ პოეტის
მერე პოეზიამ განვითარება შეწყვიტა. ერთიც:
ბესიკ გაბაშვილის ბალი – მათი ლიდერის
პაოლო იაშვილის „დარიანული დღიურების“
ერთ-ერთი მთავარი ტოპოსი გახდება.

ახლა უცადოთ იმის გარევევა, თუ რას ნიშნავს „პრუდომის ვაზა“. პრუდომი რომ მეცხრა-
მეტე საუკუნის ფრანგი პოეტია, ვიცით. ნუთუ
პრუდომის ვაზაში გაფიზის ვარდის ჩადება
– მარტივებ ნიშნავს ქართული ტრადიციუ-
ლი შინაარსის მოქცევას ევროპულ ფორმაში
და მეტსა არაფერს? მეორე სტრიქონით რა
გამოდის? ბესიკის ბალში, როგორც აღმო-
სავლური კულტურით ნასაზრდობ ქართულ
ტრადიციულ ნიადაგში – სათავსში, ფორმა-
ში – ევროპული, მოდერნისტული სათქმელი
ირგვება – ბოლერის „პოროტების ყვავილუ-
ბი“. (კრებულის სახელწოდება) ანუ ეს ორი
სტრიქონი რომ შევაერთოთ, გამოდის, რომ
ტიციან ტაბინე ამბობს, ქართულ ტრადიციულ
სათქმელს – მოვათაქეც ევროპულ ფორმების
ხოლო ევროპული, კერძოდ ფრანგული პოზიტი
მილნებებს - ტრადიციული ქართული ფორმით
გადმოუცემო? ვითომ ასე მარტივადა საქმე
პრუდომი კარგი ფრანგი პოეტი იყო, მაგრამ
ნობელიანობის მიუხედავად, არც იმ სიღლიდი
ვარსკევლავი, ევროპულ სალექსი ფორმათ
მთელი მრავალფეროვნება რომ იტვირთოთ
მისმა სახელმა. რა შემია პრუდომის ვაზა? მე
ტაფორისებრადიბამ გაიტაცა ტიციან ტაბინე

ახლა ერთი, ფრანგული ლექსის ტექსტი
დავდებ... ცხადია, უკვე გამოცანით, რომ მისი
ავტორი — სოული, სოულ, თუ რინარიად ნარ-
მოსთქვაშენ ამ სახელს ქართულად, — პრუდო-
მია: LE VASE BRISÉ À ALBERT DECRAIS Le
vase où meurt cette verveine D'un coup d'éventail
fut fêlé ; Le coup dut effleurer à peine : Aucun bruit
ne l'a révélé. Mais la légère meurtrissure, Mordant le
cristal chaque jour, D'une marche invisible et sûre Er-
a fait lentement le tour. Son eau fraîche a fui goutte à
goutte, Le suc des fleurs s'est épuisé ; Personne encore
ne s'en doute ; N'y touchez pas, il est brisé. Souvent
aussi la main qu'on aime, Effleurant le cœur, le meurtrit
; Puis le cœur se fend de lui-même, La fleur de son
amour périt ; Toujours intact aux yeux du monde
Il sent croître et pleurer tout bas Sa blessure fine et
profonde ; Il est brisé, n'y touchez pas. 1865. ესკე
— ჩემი თარგმანი — სოული პრუდომის „ვაზ
გატებილი“ (ციკლიდან „სულის ცხოვრება“).

გული იგვევა, მაგრამ ამოშშრალა,
მარტოა, გულგრილთა თვალს მონაფარები
ტკივილით სახეა, იდუმლად მტირალი,
ის გატეხბლია, — ნუ მიეკრები!

1865

1865

අඩ ලුද්ධිසට ප්‍රශනයා, රීම “පෙරුවයෝමිස වාචා”
අන අරිස් ත්‍රිප්‍රාන් තාප්පිතිස මිගිරු ජේෂ්මනිලා මෝ-
සුරුක නින්තාගම්. ගිගි ම්ථා, තුරාන්තුළු මෝජිති-
දත්, “න්ස්සේස්බෝල” දා නිෂ්චාපු මිගිලියා සාක්ෂාත්වය
ුන්දුරුනාද ගඩඩාරුළ - ගාත්‍රේබිල ගුළුස, රීම-
මෝලුහුපු „ගෘහෝණිස වාර්තා“ - උන්පූලුද දැක්සුන්ද. අනු පිරුවෝලි ස්කර්ණික්මන් මේයිංලුද ගාවුගුරුත ඇසු,
රීම ත්‍රිප්‍රාන් සියුපාරුළුස් ම්‍රාන්තරුද්ස, රීමොරුප-
ස්ක්‍රීන්දාස්, නාර්මාවාල්ස දා අරා - නාරුවාල්ස, රාජි-
අඩ ලුද්ධිස්ථී මින් මෝජිතුරු ජුරුදා මාන්වුස්ස්කිරුජ-
ඩුළා, „ගෘහෝණිස වාර්තා“, ගාර්දා සියුපාරුළුවා,
“ඉතුළුද සාබුද්‍යාරුළු මෝජිතිස ගාග්ධාසාජ උන්දා
ශේෂුපාවයිල්. ජේම්දෙගි ස්කර්ණික්මන් යු: “දේශීයා දාල්මී වර්ගාව ද්‍රාවයෝමිස ද්‍රාවයෝමිස
- යුවු අත්‍යා, අරාත්‍රාදායෝමියුලු, “අරා - ම්වු-
නීරින්” ග්‍රෑස්ටූපියා දාම්වුයිරුද්ධායිස්සු යුත් ස්කර්ණියා,
තුරාදායෝමුළ දාල්මී - ම්වුනීරිරුද්ධායිස් ආලාගාස.

ყვავილები, რაღაც საცავი, წარმატალობა,

ნარუვალობა...
ჩემთვის და ზოგადად, ქართველი მკითხველებისთვის დღმედე გამოცანაა, მანც, რა მოხდა „ცისყერყყნელისა“. და გალაკტიონს შორის ისეთი, რომ სამუდამო მტრად მოეკიდნენ ერთმანეთს, თანაც ცი რაღაც არცერთ მხარეს რომ არასოდეს არავისთვის უთქვაშა! გამონაკლისია გალაკტიონის წერილი ოლიასადმი, სადაც სულ ერთი ფრაზაა, მე და გაფრინდაშვილმა ისეთი რამები კუთხარით

ერთმანეთს, ჩევენ ქრისტება აღარ გამოვა. პო, კიდევ, არის ერთ გალაკტიკონის უ-ლი ჩანანერი „ცისფერყანნელთა“ შესახებ, „ქუთაისიდან რომ გამომაგდეთ“... და ამის მიუხედავად, მათი ცხოვრებები და შემოქმედებები – შეიძლება ასე ითქვას, ერთმანეთისადმი მიწყვე დაალოგური იყო. და ეს დაალოგურობა ცალია, მანც და მანც სიამტყვბილობსა არ გულისხმობს, ურთიერთეფერობაც, ანტაგონიზმიც – დაალოგის სახეობაა. „ცისფერყანნელთა“

მომდაცა და გაღლაუტონი – მარტივაციც ერთი პუნქტისეკნ – ქართული პოეტური კულტურის, ლექსის რეფორმისეკნ ისწრაფვოდნენ, რესულურის გამოცდლების შემოქმედებით ათვისების მეშვეობით, თუმცა სხვადასხვა გზას ადგნენ, პარლეულური იყოთ ეს გზები, მე ვერ ვიტყოდი, რადგან დროთა განმავლობაში, საღლაცაღლაც იკვეთებოდნენ კიდევ. არაურთი საამისო მაგალითის დასხელება შეიძლება, მაგრამ ამვერად ერთზე მინდა შევაჩეროთ ყურადღება. გალაკტიონის და ზოგადად, მეოცე საუკუნის ქრისტულ პოეზიის საუკეთესო კრებულს, რომელსაც შემოკლებით „არტისტულ ნივნით თითქმის მთლიანად გადაიიგრა.

გაღლაუტონის არქეივში ერთი ჩვენთვის ძველი, მისთვის კი ალბათ სიბერუში, სავარაუდოდ, 50-იან წლებში გამოშვებული სასკოლო რევულიცია შემორჩენილი, ყდაზე ხაზები რომაა და მონაცემ რომ უნდა შეავსოს, ანურია: „გაღლაუტიონ ტაბიდე, რომანტიზმის სკოლის პირველი კლასის მოსწავლე“. არ მნიდა, ისე გამოიჩინდეს, თითქმის „ცისფერყანხელებს“, ერძოდ, მათთა ძმობის ნინამძღოლს, პალო იაშვილს ქართული მოდერნიზმის განვითარებაში დამსახურებას უუკარგავდე ან უკინიძედე; მისი „დარიანული დღიურები“ ხომ ამის უშუალო დასტურია.

ევროპის DÉJÀ VU

იმის უგულებელყოფა, რაც შენს
დაბადებამდე მოხდა, სამუდამოდ
ბავშვად დარჩენას ნიშნავს.
მარჯუს ტულიუს ციცერონი

მას შემდეგ, რაც გასული საუკუნის მინუტებს ბოროტების იმპერიად წოდებული საბჭოთა კავშირი დაინგრა, მისი რესპუბლიკების უმრავლესობამ როცელი გზა გამოიარა. იყო შემშილობის ზღვაზე მყოფი ეკონომიკური სიდუხჭირი, ომები და რევოლუციები. ყველა ახალშექმნილ სახელმწიფოში ამ დავიდარაბის დირიგირით თუ ნამქე ზეპელი დიდი რესერტი იყო და არის. დაკვირვებულ თვალს არ გამოიპარება იმ მეთოდების ერთნაირობა, რომლითაც უფროს ძმა სხვადასხვა (ოდესაც დაქვემდებარებულ) ქვეყანასთან ციფი თუ ცხელ ღმს ანარმობს. ამ მრავალმხრივ ბრძოლაში რუსეთი, როგორც ძლევამოსილ სახელმწიფოს „შეეცერება“, სულ უფრო და უფრო გაძლიერად არღვევდა საერთაშორისო სამართლის ნორმებს და, როგორც ნები, აქამდე არც არაფერი მოეკითხებოდა.

აღარ მოვყებით იმას, თუ როგორ მეთოდურად და ნაბიჯ-ნაბიჯ აეტებდა რესერტი ყველაფერს, რომ საქართველო, უკრაინა, მოლდოვა და სხვა ქვეყნებიც არ ჩამოყალიბებულიყვნენ დამოუკედებელ და განვითარებულ დემოკრატიულ სახელმწიფოებად. გვინდა, თქვენი ყურადღება იმ მოვლენებზე მიგაპყროთ, რომლებიც 80-90 წლის წინათ დატყვდა თავს მსოფლიოს და რომლებსაც ძალის ნააგავს ევროპის დღევანდელი რელიგია.

1938 წლის მარტში ადრიალ პატლერია ავსტრიის კანცლერს დაუინიბით მოსხოვა გადადგომა და დამოუკედებელი ქვეყნის მთავრობის მეთაურიც ამ მოსხოვნას დაემორჩილა. 12 მარტს პატლერი თავად შეუძლევა გრძმანულ ჯარს ავსტრიაში, რომელსაც სათავეში ნაცისტური მთავრობა ჩაუდგა. 13 მარტს ავსტრიის გერმანიაზე მიბმა (Anschluss) დააკანონეს. აშშ, საფრანგეთი, ბრიტანეთი და საბჭოთა კავშირი ძალის აღაშფოთა ფიურერის უცერემონი ქცევამ, მაგრამ - მშვიდობის შენარჩუნება უფრო მნიშვნელოვანია და ციფი ნებალი დალიეს. ერთადერთი ქვეყანა არ ცნო გერმანულ-ავსტრიული კავშირი კანონიერება, იყო მექსიკა. ასე რომ, ავსტრია მთლიანად ჩაყლაპა გერმანიამ. ამ მინას ახლა ავსტრიაც აღარ ერქვა - მას ისტმარე უნდეს. ისტმარე ისევე იყო დაქვემდებარებული გერმანიას, როგორც ახლა ბელორუსი რესერტის გარმძელება თუ დამატება.

პიტლერი, მას შემდეგ, რაც ავსტრია ასე ადვილად გადაყარაპა და შეირგო, ჩეხოსლოვაკით დაინტერესდა. მონათესავე ჩეხები და სლოვაკები 1918 წელს გაერთიანდნენ - 1930-იანი წლების მეორე ნახევარი მათ აღმოსავლეთ ევროპი ერთ-ერთი ყველაზე დანინაურებული საპარლამენტო რესპუბლიკა ჰქონდათ. ქვეყნის მოსახლეობის ორ-მესამედს ჩეხები და სლოვაკები შეადგენდნენ, დანარჩენ ერთ მესამედს - გერმანელები, უნგრელები, რუსენები და პოლონელები. სწორედ ჩეხოსლოვაკის ჩრდილოეთში, სუდეტებში მცხოვრები სამი მილიონი გერმანელის გამო დაადგა თვალი პიტლერის ჩეხოსლოვაკის ზუსტად ისეთი იყო პიტლერის რიტორიკა, როგორც პუტინის, რომ აცხადებს, საქართველოში დაჩაგრულ რესერტი და აფაზებს, უკრაინაში შევიწროებულ რუსულ მოსახლეობას ვიცავო.

1933 წლიდან მოყოლებული გერმანიამ ინტენსიურად იმეშავა ჩეხოსლოვაკიაში სტრატეგიულ აგიტაციაზე და დიპლომატებმაც მოამზადეს ნიადაგი საერთაშორისო ნერგები. ზუსტად ისე, როგორც ამას რესერტი აეტებდა მას შემდეგ, რაც იმპერია დაენგრა, როცა აქეზებდა სეპარატიზმის საქართველოში, უკრაინასა და მოლდოვაში.

1938 წლისთვის უკვე ყველამ იკოდა გერმანიის ზრახების შესახებ და ევროპის ძლიერი სახელმწიფოებიც ამზადებდნენ ნიადაგს, რომ მათი პოზიციაში მართებულად თუ ლირსეულად ნარმოჩნდილიყო. 1938 წლის 22 მარტს ლონდონში (The Times of London) გამოცევენებულ სტატიაში გამოითქვა მოსაზრება, რომ, თუ ბრიტანეთი ჩეხოსლოვაკის სუვერენიტეტის დამცველად გამოვიდოდა, ის ხელს შეუშლიდა სუდეტებში მცხოვრებ გერმანელებს თვითგამორკვევაში, ხოლო 12 აპრილს ერთ-ერთი უნივერსიტეტის იურისპრუდენციის პროფესიონალი

ფრანგულ (Le Temps) გამოცემაში დეტალურად გაანალიზა საფრანგეთა და ჩეხოსლოვაკიას შორის 1924 წელს გაფორმებული სამოკავშირეო ხელშეკრულება და დასკვნა - ეს დოკუმენტი არ ავალდებულებს საფრანგეთის ჩეხოსლოვაკიას დასაცავად იმოს.

ამ ყველაფრით შეგულიანებული პიტლერი განაგრძობდა ცხარე რიტორიკას იმის თაობაზე თუ როგორ უნდოდათ სუდეტებში მცხოვრებ გერმანელებს, დედაგერმანიის ნანილი გამხდარიყვნენ. ზუსტად ისე, როგორც პუტინის აგიტატორები იმეორებენ, რომ სამხრეთი ისეთის მოსახლეობას „უნდა“ ჩრდილოეთ რესერტის შეერთება, ყირიმის შოსახლეობას კი დედარუსეთანათ.

1938 წლის 29 სექტემბერს ბრიტანეთის პრემიერ-მინისტრის დაუინიბული მოთხოვნით, ევროპის ოთხი დიდი სახელმწიფოს ლიდერები ადოლფ პიტლერი (გერმანია), ბენიტო მუსოლინი (იტალია), ედუარდ დალადი (საფრანგეთი) და ნევილ ჩემპერლენი (დიდი ბრიტანეთი) მოუხერხი შეიკრიბნენ. ეს იყო ბოლო მცდელობა, ხელი შეესალათ ევროპის შუაგულში მოსა გაჩადებისთვის. პიტლერი ძალიან ბრაზობდა - იმის მაგივრად, რომ თავის ჯარს ჩეხოსლოვაკიაში შეიღოროდა, მოლაპარაკებაზე მოუნია და-თანხმება. გაძრაზებულ მასპინძელს ვერავინ შეკადრა, რომ მიუწენები ჩამოსული ჩეხოსლოვაკიას დელეგაციაც უნდა დაემვათ შეხვედრაზე, რომელზეც მათი ქვეყნის ბედი წყდებოდა. მუსოლინიმ შეკრებილებს ნარუდინის უკვე შედგენილი გეგმა და ამ გეგმას ითხოვებოდა მესარემ მოანერა ხელი, ნების შემდეგ კი გაირკვა, რომ ეს დოკუმენტი გერმანიის საგარეო საქმია სამინისტროში იყო შეთხული. შეთანხმება პიტლერის ჩეხოსლოვაკიას სუდეტების რეგიონში შესვლის უფლებას აძლევდა. ფრანგებმა და გერმანელებმა ჩეხოსლოვაკიას უტხერეს: ან უნდა მიეღო ხელშეკრულებაში განერილი გეგმა, ან თავად უნდა გამდავავებოდა გერმანიას. ჩეხოსლოვაკიას მთავრობამ ვერ გაძევდა, დაპირისპირებოდა გერმანიას, რომელთან კონფლიქტსაც საფრანგეთი და ბრიტანეთიც კი გაუბოდნენ.

მიუწენის ხელშეკრულებას, რომლითაც უკროპის ძლიერი სახელმწიფოებმა პატლერი ჩეხოსლოვაკიაში თითქოსდა მშვიდობას, სინამდვილეში კი პიტლერის შესწირეს, ხშირად „ლალატის ხელშეკრულებაზე“ მოიხსინება, მიუწენები კი საერთაშორისო ურთიერთობის ისტორიაში დღემდე ამ სამარცხენო გარიგებასთან ასოცირდება. თუმცა მისი ხელისმომნერი კი მაყოფილი იყვნენ, რომ შეძლეს მშვიდობის შენარჩუნება. რატომლაც, ვერავინ ხედავდა, რომ პიტლერთან ლაპარაკი მხოლოდ სამხედრო ენაზე შეიძლებოდა. ისე, როგორც დღევანდელ მსოფლიოს დასტირდა სამათნელების იმის გასაგებად, რომ რესერტი მხოლოდ და დამოუკედებელ სახელმწიფოდ მიმდებარებოდა მეშვეობის ერთ-ერთი ნამყვანი ცალიკილი გეგმა და ამ გეგმას აძლევდა და გერმანელებმა ჩეხოსლოვაკიას უტხერეს: ან უნდა მიეღო ხელშეკრულებაში განერილი გეგმა, ან თავად უნდა გამდავავებოდა გერმანიას. მთავრობამ ვერ გაძევდა, დაპირისპირებოდა გერმანიას, რომელთან კონფლიქტსაც საფრანგეთი და ბრიტანეთიც კი გაუბოდნენ.

მიუწენის ხელშეკრულებას, რომლითაც უკროპის ძლიერი სახელმწიფოებმა პატლერი ჩეხოსლოვაკიაში თითქოსდა მშვიდობას, სინამდვილეში კი პიტლერის შესწირეს, ხშირად „ლალატის ხელშეკრულებაზე“ მოიხსინება, მიუწენები კი საერთაშორისო ურთიერთობის ისტორიაში დღემდე ამ სამარცხენო გარიგებასთან ასოცირდება. თუმცა მისი ხელისმომნერი კი მაყოფილი იყვნენ, რომ შეძლეს მშვიდობის შენარჩუნება. რატომლაც, ვერავინ ხედავდა, რომ პიტლერთან ლაპარაკი მხოლოდ სამხედრო ენაზე შეიძლებოდა. ისე, როგორც დღევანდელ მსოფლიოს დასტირდა სამათნელების იმის გასაგებად, რომ რესერტი მხოლოდ და დამოუკედებელ სახელმწიფოდ ჩამოყლობება - დაინცირებული ერთ-ერთი ხალხთა ქვეყნად აქცია. ამ არებულობის ძერიონი საქართველოში საქართველოში გარიგებასთან ასოცირდება. როგორც ბრძოლის ბერი და გამოირჩეოდა მეშვეობის ერთ-ერთი წესი და მენტატილოტების ნაშელასაც შეუდგა, რომელიც თანა სალენას ნელინადს გაგრძელდა. გადას დრო და გარკვეულ უამს მეტის რესერტის იმპერია დაეცა - ის მარქ-სისტულმა რევოლუციამ დამალა და ულმორით ხალხთა ქვეყნად აქცია. ამ არებულობის ძერიონი საქართველოში გარიგებასთან ასოცირდება. როგორც ბრძოლის ბერი და გამოირჩეოდა და დამოუკედებელ სახელმწიფოდ ჩამოყლობება - დაინცირებული ერთ-ერთი ხალხთა ქვლავ ალორინება. სამი გაზაფხული გვაცალეს არსებობა... რამდენიმე ათეული წლის განმავლინაში სამარცხენო მარკეს მარკერიუმ, როგორც იქნა, გამოიხსნა თავი კოლონიური ბერებით და დამოუკედებელ სახელმწიფოდ ჩამოყლობება - დაინცირებული ერთ-ერთი ხალხთა ქვლავ ალორინება. სამი გაზაფხული გვაცალეს არსებობა... რამდენიმე ათეული წლის განმავლინაში სამარცხენო მარკეს მარკერიუმ მარკესტანტების საქმეს და ეროვნული ნიჭირების მიმდებარების შემთხვევისა და მენტატილოტების საქართველოში გარიგებასთან ასოცირდებ

ანატოლიმ კუბოკული პერანგის ცხრავე ღილა შეიკრა და ნალვლიანდ დახედა მეათეს ადგილის აღმოჩენილ სიცარიელეს. პერანგის შიგნით ყვითელი, ჭიპთან დალაქავებული მაისური ცეკვა, რომელიც გასულ ნელს ვიღაცას დარჩა მის სახლში. ანატოლიმ მაისური არ გადააგდო, გარეცხა და ხანდახან იცვამდა ხოლმე, თუმცა ყოველთვის პერანგის ან სხვა მაისურის შიგნით. ასე რომ არ მოქცეულიყო, იქნებ ვიღაცას დაენახა და ცეკვა. ვინ იცავს.

ანატოლიმ ყავისფერი თვალები კურმისფერი ხდებოდა საღმომობით, დაბალ შექმნა. მზეში კა მაისის თაფლის ფერს იღებდა. ანატოლიმ ეს არ იცოდა.

მის უკან სანოლი იდგა, რომელზეც ახალგაზრდა ქალს ეძინა. ან თავს აჩვენებდა, რომ ეძინა. ანატოლიმ ქალის თითზე ოქროსფერი რგოლი დილითიდა შენიშვნა, ან თავს გვარენებდა, რომ დილით შენიშვნა. ქალს მეტისმეტად გამხდარი, ნაავადმყოფარი ადამიანის სახე ჰქონდა და გაშლილი ხელისგული ამოედო თავეკვეშ. ანატოლის თაფლისფერი თვალების დაუზინებული მზერისგან შეწუხებული თუ ბუნებრივად გამოფაზიზებული მოულოდნელად შეირჩა და სანოლში წმოვად. შეხედა კაცს, რომლის სახელიც დანამდვილებით არ იცოდა.

— ჩემი ჩანთა მომაწოდე. — უთხრა ქალმა ანატოლს.

ანატოლიმ მიმოიხედა. სავარელზე პატარა ხელჩანთა იდო. აიღო და მიაწოდა. მის შიშველ სხეულს არ უყურებდა, ისევ ღილზე ფიქრობდა, რომელიც სადლაც დაკარგა.

ქალმა ჩანთიდან პატარა წიგნაკი და კალამი ამოიღო. სწრაფად მოძებნა სასურველი გვერდი და რაღაც გადახაზა.

— ეგაა, მორჩა. — მაღლა აიხედა და ქალს მიმართა.

გაკვირვებულმა ანატოლიმ წარმები შექმუხნა, მაგრამ სანამ რანეც იტყოდა, შიშველი ქალი სანოლში ჩაიღვარა. მისი თეთრი ტანი და გამხდარი სახე ბალიშმა და ზენარმა შეინოვა. ანატოლი ხედავდა, როგორ უჩინარდებოდა თანადათან ქალი, თითქოს სადლაც იძირებოდა და გაშეშებული იდგა.

თავდაპირველი გაოგნების შემდეგ გონს რომ მოვიდა, ქალის არსებობის კვალიც აღარ იყო. მომხდარს მხოლოდ ზენარზე შემორჩენილი დიდი, სველი ღაქა ადასტურებდა.

ანატოლიმ მხრები აიჩეჩა და სახლიდან გავიდა. სამსახურში მიდიოდა, სადაზღვევო კომპანიაში. ანატოლის რცხვებოდა, რომ ასეთი უბრალო სამსახური ჰქონდა და როცა ცოლის მშობლების გასაცნობად მივიდა, თავის ბარათზე სადაზღვეო და ჯაფოს შედეგად სადაზვერვოდ გადაკეთა და თავი მრავლისმთქმელად ჩაქინდრა. ცოლის მშობლები მონიშნებით შესცეკრიდნენ მთელი დღე, მისი თეთშეფასებაც საგრძნობლად გაიზარდა, მხოლოდ ის ესამუშებოდა, რომ სადლილისას უცნობმა მამაკაცმა დაურეკა და კარის სახელურების დაზღვევაზე შეუთანხმდა. ანატოლიმ ჯერ ტელეფონი გათიშა, მერე თავის ბარები აიგო და გამოიხარისხდა.

მიდედგაცრუებულმა ანატოლიმ ტელეფონი გათიშა და მომხდარი ცუდის ნიშნად მიიჩნია. სიმართლე ითქვას, საკმაოდ სამართლინადაც. ხურდები ყუთში ჩაყარა და ავტობუსიდან ჩავიდა. მის სამსახურად ასიოდე მეტრი იქნებოდა დარჩენილი. ნელა მიდიოდა, ჯერ კიდევ აღრე იყო. გვერდით სწრაფად მიმავალმა თანამშრომელმა ჩაუქროლა, როგოლსაც მისალმების ნიშნად დაუკრა თავი, მან კი გაურკველეო ნინადაფიტ უპასუხის გადარჩენილ გაიფიქრებოდა. მისმა კოლეგები მიამდებული და რაღაც არ დაუკიდები მოვიდა.

მეტვიდე ან მერვე საფეხურზე ფეხი დაუცურდა. სიცარიელეში გაიშვირა ხელი მოაჯირზე მოსახლეობაზე და მაგრამ სიცარიელეში მხოლოდ და უბრალო გაბარებოდა და შენიშვნა როგორ არ იდგა და გარეთ გავიდა.

ტაბლოც ქრებოდა, ინთებოდა, ციმიტებდა, მაგრამ შემდეგი მარშრუტის დროს არ აჩვენებდა.

— ხომ არ იცით, როდის მოვა? — გამერებაზე მდგომი ირ გოგონას მიუტრიალდა.

გოგონებმა მხრები აიჩეჩეს.

— როდის მოვა-მეტექი?! — უფრო ხმამადლი გამოირჩეონა ანატოლიმი.

ერთ-ერთმა გაურკვეველი წინადაბებით უპასუხა, მეორემ კი ისევ მხრები აიჩეჩა.

უცხოელებიო, გაითვირა ანატოლიმ და ლოგოც მომდინარე არ იცოდა.

ანატოლიმ მაისური არ იცოდა.

უცხოელებიო, გაითვირა ანატოლიმ და ლოგოც მომდინარე არ იცოდა.

ანატოლიმ და ლოგოც მომდინარე არ იცოდა.

უცხოელებიო, გაითვირა ანატოლიმ და ლოგოც მომდინარე არ იცოდა.

უცხოელები

თემურ ჩალაბაშვილი

ნაზრისნები ხამინაშვილი ნიას ტუროუიძეს

გული ამიბორგდა,
სული ამიტირდა,
თვალიც გაირინდნენ
ცრემლით ნამძივარით.
აბა, როგორ გითხრა,
ნეტავ, როგორ გითხრა,
როგორ მემძიმება,
შვილო, სამძიმარი!..
ტიალ წუთისოფელს

მხარი გავუსწორე,
ბედი თუ გაჯიუტდა,
რას ვიზამთ, ბეჭია.
სიკვდილი ლაჩარია,
თავი არ დაიმდაბლო,
მასთან შერევინება
რჩეულთა ხვედრია!

...როცა წმინდა სული
ცაში გაფრინდება,
რა დაიტრაბახოს მიწამო,
იგი ანგელოზთა შორის
დაკვიდრდება,
ჰოდა, უკვდავება ვიწამოთ!..

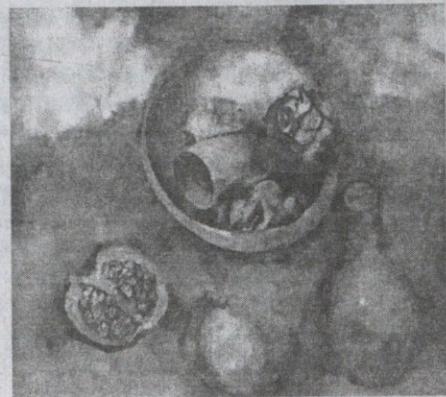
ეჭვისობრივი იაგო გოგონიჭისნე

კაცი არ დარჩა კინალამ,
პატივი ვის არ მიაგო,
მუდამ ღებიდან „ღებშია“
გოგონიჭიანი იაგო.

ნახავ და კიდევ ინატრებ,
იტყვი, ყოველდღე მაჩვენა
მისი კაცური ლიმილი
და დაუღლელი მარჯვენა.

ძმობისთვის დაბადებული,
ალალი გულის მხარჯველი,
ჩვენი ძმა, ჩვენი იაგო,
დიდი „ქართველი, რაჭველი“!

ნაზრისნები - ხამინაშვილი შალვა გვარიშვილი

სილარიბეგამოვლილი,
ხშირად მარტო მდგარო,
სილამაზით დაისრულო.
სიყვარულში მდნარო.

არვის მსგავსო, არმბაძველი,
ანთებულო კვარო,
ჩემი ქება პირფერობად
გთხოვ, არ ჩამითვალო!

ახლა დიდი მხატვარი ხარ,
სხვა ფერების ქარგა...
გნამდა, სანთელ-საკმეველი
გზას არ დაკარგავდა.

ყველაფერი ნაშალეს და
ვერ ნაშალეს ნიჭი,
მაღალ მწვერვალს მოქცეულხარ
ნინანდლელი ბიჭი.

აქნობამდე შენით მოხველ,
ღმერთი, რჯული, ხატი...
ხატე, აბა, ვინ დახატოს
შენი დასახატი!

ნათია ლვილიაშვილი

როგორი რაბთვებს

ციებიანის სუნთქვასავით გაძნელდა წერა
და ლექსად საქცევ სიტყვებს უნდა შეეხსნა აღვირი,
ვეღარ ვაგროვებ მარგალიტებს და თიხას ვძერნავ,
ძველი სტროფების ნაპერნკალი ახლა არ ღვივის.
მიტოვებული ტაძარივით გაუჩნდა ბზარი
ბერვერ გამოცდილ ყალბებში ჩამოსხმულ სტრიქონს,
უნდა ვუშველო თუნდაც სიტყვით გაურანდავით,
თუ დასჭირდება, ღმერთებისგან მოვუტან იქორს...
მარტის წევია... ადიდება მალე მდინარე,
მოჰყვება რითმა, აივება ოქროს საწმისი
და, როცა სხივი დაეცემა გაღმა მინარეთს,
ჩემში ხელახლა გაცოცხლდება ლექსის საწყის!

ნიბისი

მიქელანჯელოს „მოსესავით“ დუმდა მყინვარი,
მთვარე იცვამდა მზის სხივების პირველ ათინათს,
მდნარე რბოდა და ლოდების ექი მყივანი
ახმიანებდა მთის მოუდრეკა, ამაყ ხასიათს.
მიქეროდა ცხენი, მინდობილი ძვირფასი ტვირთით,
მიჰყავდა ქალი, ღვთაებრივი, როგორც ათენა,
მიჰყავდა ვაჟიც, გულზე ქალის სახელის ტვიფრით,
ვინც მოლოდინის ლამები თეთრად ათენა.
ქალის მანდილი ლაჟვარდივით შევნოდა არეს,

უცხო ბილიკზე მიჭენობდა რაში ერთგული,
ნინ გაშლილ ხედებს თვალი უმაღ შემოატარეს
და შეისვენეს, რომ შეეგრძნოთ უკეთ ერთურთი.
პატარძლის კაბა ეცვა ტანზე მზისებრ სხივოსანს,
გვირილის გვირგვინს უმზადებდნენ ვაჟის თითები.
ტრფობას ამხელდა მათი მზერის ყველა მიმოსვლა
და უმღეროდნენ ამ სიყვარულს თეთრი ნიმუჟები.
იყო რიურაჟი, იყო ცა და ცამდე გრძნობები,
პატრიარქული სიდიადით იდგა მყინვარი,
მზე წყვილს ჯვარს სწერდა, მაყრიონში იდგნენ ლოდები
და გვირილებსაც გადაექცათ ცხადად სიზმარი.

გურული

მრავალი მტვერი დამედო სულზე
და არ ვაქციე ჭუჭყად არც ერთი,
ყველა, ვინც სცადა, ამოვესვარე,
ნარსულთან ერთად დროში გავცერი.
გადამყვა დღეებს წყლისფერი დარდი
ხალხის, რომელიც მტვერს ჩუმად მცხებდა,
მაინც შემომრჩა რწმენა სიკეთის,
იმედი – ჩემს გზას რომ შუქად სცემდა.
ჩამოვიშორე ყველა მდევარი,
სული განვბანე იორდანეში,
ბოლოს მომეცა ჯილდოდ სიმშვიდე,
როგორც სინათლე იობს ღამეში.
ვსწავლობ დათმენას და მიტევებას,
ტკივილებს ვამწყვდევ გულის კარცერში,
კიდევ მრავალი მიმზადებს მტვერს და
შევძლებ, არ იქცეს ჭუჭყად არც ერთი!

შალვა გვარიშვილი...

მზე დაიჩიქებს მალე ჩემს კართან
და ვარდობისთვის მოსვლას მახარებს,
შენ აღარ მოხვალ, ყვავილებს ვაწყობ
მოგონებებით საგსე სამარხებს.
გაიშვიათდი, როგორც ივლისში
წვიმის წვეთები თბილისის ცაზე,
არ გელოდები სიონის კართან,
არც შენ დამიცდი თბილ ლისის ტბაზე.

ვერ მივხვდი, როდის გამომეცალე
ანდა პირიქით – როდის გაგნირე,
მაგრამ ვიცი, რომ კვლავ შევაგროვებ
ქვიშადქვაული გულის ნაწილებს.
მე არ მჩვევია მის სინანული,
რაც მიყვარდა და რითიც ვიხარე,
არ მეშინოდა, ბევრჯერ ვყოფილვარ
ყოფნა-არყოფნის გამყოფ ტიხარზე.
სანამ მიყვარდი, განდე სიგიჟე
ჩემში მიუვალ ლაბირინთების,
შენ არ იცოდი – ჩემი ვნებების
ალს ვეღარაფრით აირიდებდი.
...და მერე დადგა უამი გრძნეული,
შენს სიყვარულში ხელახლა ვიშვი,
ჩვენივე ცეცხლმა დაგვაშამათა,
თუმც ბედისწერას ვუთხარით ქიში...
მალე მზე მოვა ჩემს ფანჯარასთან,
შებლზე ამბორით მაუწყებს მაისს,
ჩვენ განშორება გვენერა, მაგრამ
მე ბენიერი ვიყავი მაინც!

როგორც სალვადორის „რბილი საათები“,
დნება სიყვარულის ჩვენი ისტორიაც,
დრო გაჩერებულა აწყოს ლიანდაგზე,
ახლა ჩვენს ბილიკზე სხვები მიმოქრიან...
გზნებით ანთებული კოცონისგან
რაც დარჩა, ფერფლნარევი მინორია,
ასე ნაადრევი ზამთრისათვის
გვწირავს შემოდგომის ირონია.
როგორც სალვადორის „რბილი საათები“,
დადნა უდაბნოსფერ დღეთა სიმფონია,
ქვიშას აედევნა ქარში გასაბერებად
ჩვენი სიყვარულის მწველი ისტორია...

...და მიძინებული ვულკანივით
ოდესმე თავიდან აენთება,
სამყაროს ეყოფა ხელახლა საშობად
ჩვენი სიყვარულის დიდი აფეთქება!

მერაბ სიხარულიძე

ფასის ხელისახ

სამადლობელი შენზე ბევრი მაქვს,
ჩემო კეთილო, კვიმატო უანი.
მამა იყავი რაღაც „ევრიკა!“ –
ყველა საგანში ფრიადოსანი.

მოსაგონარიც შენზე ბევრი მაქვს
და არ ეყოფა ამას მელანი!
შენ, მამის გარდა, იყავ ჩემი ძმა,
უანი იქ იყო, სადაც მერაბი.

შენ მეგობრებიც არსად არ გაკლდა,
ყველა სფეროში, სადაც ყოფილხარ.
ყველას უთხზავდი ლამზზ შარადას,
ყველგან არჩევდი ვარდს და ყოჩივარდს.

შენი ერისთვის იყავ მაშვრალი –
ბევრი გინყვია ამის საბუთი,
მაგრამ ამითი არვის ჩაგრავდი,
კარგად იცოდი ფასი ნამუსის.

ეს მოგდევს მამით, დიდი ნოესგან,
ეს მოგდევს გვარით თავადი დედის,

შენ დიდი ხალხი გყავდა კოლეგად
და გეკუთვნოდა მინაც მათ გვერდით.

გამიჭირდება უშენოდ, მამა,
მომენატრება შენთან ბაასი.
ვეღარ ვიმღერებ ისე თამამად,
ჩემს ლხინს ექნება უკვე სხვა ფასი.

მოვეფერები შენს ძველ სურათებს,
შენს წერილებს და ნიგნების არქივს.
ყოველდღე, ბოლო ამოსუნთქვამდე,
გულს მეყოლები ცოცხალი სახით!

